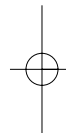
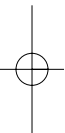
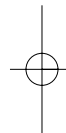
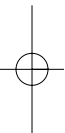
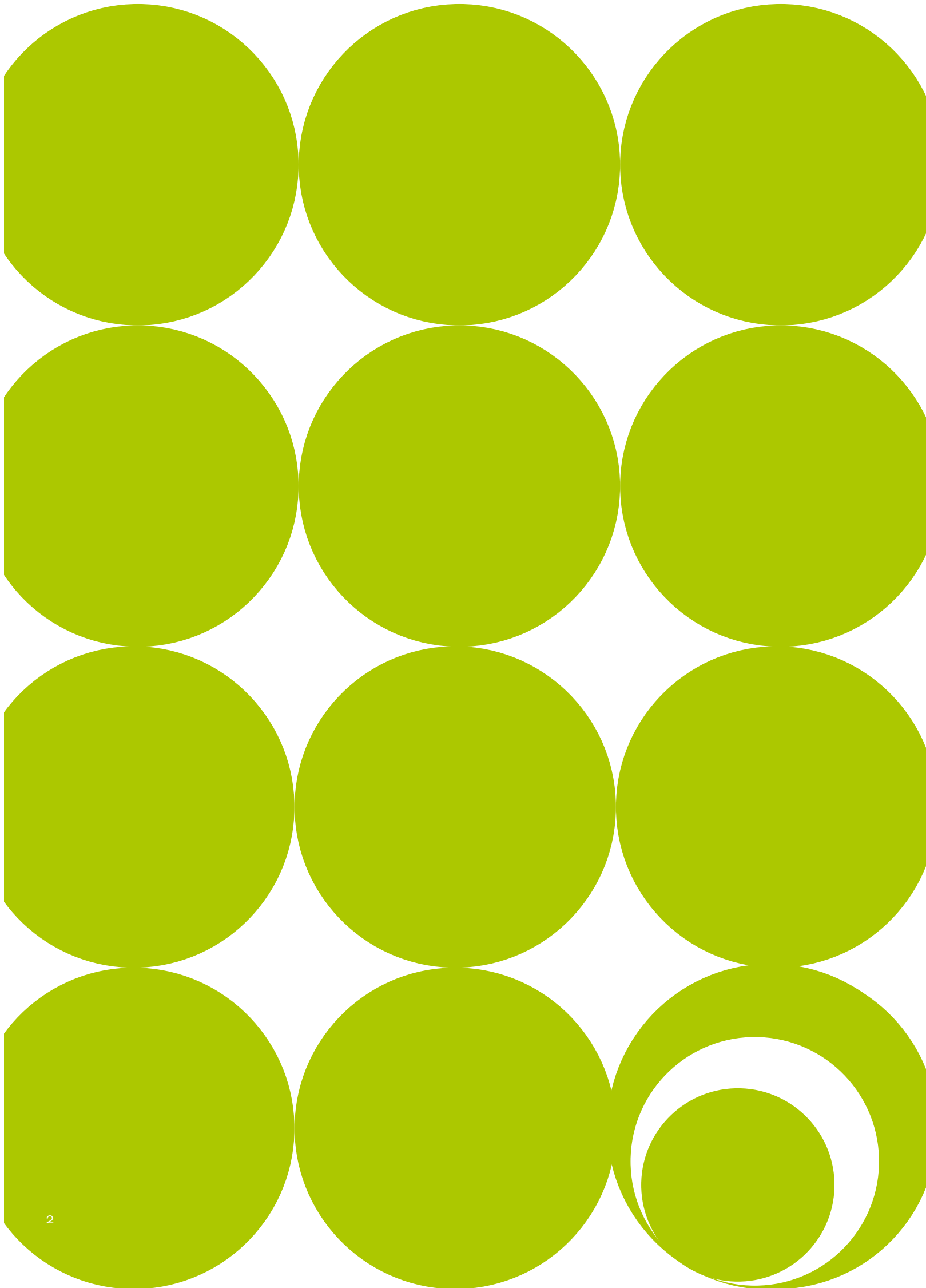
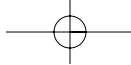

Wow

Välkommen!

Du är efterlängtd!

Satsa på dina studier och praktikjobb. Sedan finns det massor av jobb och chanser om du vill komma någon vart och samtidigt gillar djur, natur, grönt, skog och livet på landet.

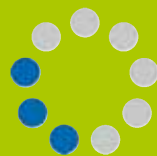
Du måste göra jobbet själv. Det finns inga genvägar, men vi är många ute på gårdarna och andra arbetsplatser som tar emot dig med öppna armar. Så använd de här åren på naturbruksgymnasiet till att lära dig så mycket du kan.

Vi ses snart!

Hela den gröna näringen genom
LRF, Lantbrukarnas Riksförbund
SLA, Skogs- och Lantarbetsgivare-
förbundet

**LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND**

SLA

Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet

PS: Den här skriften vänder sig i första hand till dig som går på naturbruksgymnasiet. Om du inte har valt till gymnasiet än, så passa på att välja ett program som leder in till gröna näringen. Där finns många av framtidens jobb och företagare. ds 3

Wow

Ta det naturligt

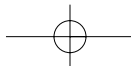
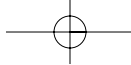
Det sitter ett gäng och fikar på Waynes coffee i Stockholms city. De dricker cola och caffè latte. Utanför drar Kungsgatan förbi med sina biografer, butikker och krogar. Man pratar om "det".

I gänget är det många som har gjort det, några flera gånger, andra kom in i det genom en kompis som hade erfarenhet. Men när man väl har gjort det första gången, känns det hur bra som helst. Ett val som man inte kan vara utan. Och när man tänker på det hela, är det konstigt att inte fler vågar. Har man bestämt sig, då fattar man inte hur man stod ut förr.

I dag kan man inte tänka sig ett liv utan att få arbeta med jord och djur, natur och närhet, mat och människor, skog och skapande. Att det dessutom är en dröm som är fast förankrad i verkligheten är ju ingen nackdel.

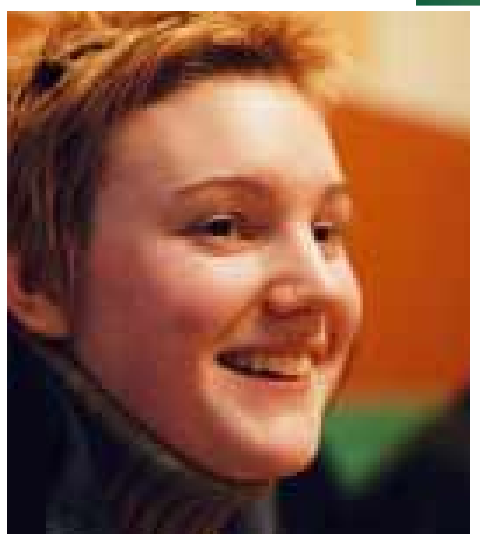
Här finns jobben. De helt nya yrkena och de gamla på nytt sätt. Det går att få jobb, riktigt bra jobb direkt efter utbildningen eller att fortsätta utvecklas och specialisera sig. Och att tjäna pengar. Den som är duktig på

SKÖNT!

naturbruk är klart attraktivt på arbetsmarknaden. Och den som är driftig har alla chanser att starta något eget, att bli företagare.

Snart upptäcker väl fler det där och det blir hårdare konkurrens om platser och jobb. Men det gör inget, gröna näringen växer så att det knakar och det finns plats för alla.

Du har världens chans att göra något vettigt av ditt liv om du gillar jord, skog, natur och djur.

Hur är det att gå på naturbruk?

– Största fördelen är variationen, att det är så omväxlande. Man får vara ute mycket. Och att det är praktik: i lagården eller hos djuren eller ute på fälten.

– Det praktiska är det roligaste, men samtidigt måste man kunna teorin. Utvecklingen går så snabbt idag, man måste veta hur det fungerar i teorin för att kunna utföra det i praktiken.

– Som lantbrukare måste man kunna så mycket; förstå växtodlingsläran, behärska EU-byråkratin, ha kunskap om djuren och den senaste tekniken. Bönderna är ju egentligen de mest allmänbildade i Sverige!

Olle valde friheten

Olle bytte till jord. Från marinteknisk utbildning, till naturbruksgymnasium med inriktning på jordbruk.

– Jag tröttnade på att skruva, förklarar han. Jag skruvade och mekade även på fri-

tiden, så det blev till slut det enda jag gjorde!

– Naturbruk är skönt, det är varierat och jag får frihet. Man får vara ute och jag känner mig inte lika låst som med mek-jobbet. Det är så brett, man kan göra allt!

Niorna borde få veta mer

– De som går i nian kan så lite om lantbruk idag. Massmedia tar nästan aldrig upp något om hur det egentligen är. Skicka ut folk till gårdarna!

Johan: Det är bra att man får prova på så många olika saker på naturbruksgymnasiet. Utbildningen är inte direkt tuff, men det beror på var man lägger ribban. Pluggar man så har man chans att få bra betyg.

BOFF!

“Naturbruk – det roligaste jag har gjort”

Louise: Det är verkligen superkul att bo på internatet.

– Vi har väldigt bra gemenskap, man blir som en liten familj!

– Att gå på naturbruk är nog det roligaste jag gjort hittills!

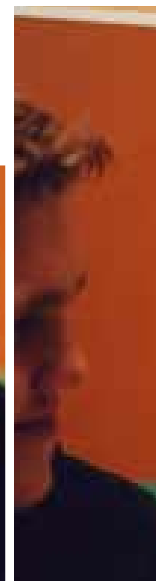
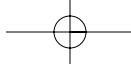
Gustav: När jag åker hem över helgen är det skönt, men jag ser alltid fram emot att komma tillbaka på måndagen.

– Vi som går på naturbruk gör ju det för att vi har ett gemensamt intresse.

Louise: När jag har gått ut gymnasiet vill jag jobba några år. Gärna som djurskötare på en hästgård. Sen får jag se.

– Kanske vidareutbildar jag mig till hovslagare. Hippologutbildningen lockar.

Ett grönt jobb har inga gränser

Du kan jobba med det här och där.
Hemma och borta. I Närtuna. Eller på Nya Zeeland.

Kunskaperna från naturbruksgymnasiet, praktiken ute på gårdarna, erfarenheterna och en stenhård vilja - allt det där tar man ju med sig.

Det är få jobb som är så internationella - och samtidigt så fast förankrade i svenska myllan.

Alla lyser upp vid tanken på att åka utomlands ett tag:

– Vi har möjlighet att åka ut och praktisera via skolan, kanske ett par veckor när man går på hösten i trean. Det vill jag göra säger Thomas.

– Ja, först jobba i Sverige några år, sen plugga vidare, och så vill man ju hinna åka iväg innan man bildar familj säger nån.

– Nya Zeeland vore häftigt, säger Gustav

Det som drar är äventyret, att möta andra kulturer, men också att få nya perspektiv och se hur jord- och skogsbruk fungerar i andra delar av världen.

– Och så är det kul att se andra maskiner, de kan ju vara mycket större.

Sandra berättar att hennes släktingar har gård i Kansas, med spannmål:

– Den vore häftigt att besöka. Det är ju en sån internationell bransch.

– Men vi har alla så olika förutsättningar, invänder någon.

– Ja men alla är ju bönder, säger Johan.

Linda funderar på Holland. Louise vill gärna åka till Tyskland och England.

Både Johan och Gustav är aktiva i LRF och tycker att det är bra att LRF satsar på att få in fler unga människor i jord- och skogsbruket.

– Vi måste berätta att det är så omväxlande att arbeta med jord och skog, säger de.

– Gör mer reklam för naturbruksutbildningarna, föreslår Sandra.

Hon är också kritisk till bilden i media av lantbruket. Det är bara negativt om jordbruket och det stämmer ju inte med verkligheten:

– Utan svenskt lantbruk slutar Sverige att leva.

Pinsamt 1

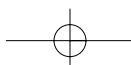
Falskt: Bonde, det är inget man blir, utan föds till.

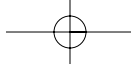
Sant: Det finns en rad bra utbildningar för den som vill arbeta med jord och skog. De är självklart öppna för alla som är behöriga att söka. Det är konstigt att man tror att man måste kunna ett yrke innan man söker till skolan. Det är ju för att lära sig något som man går i skolan.

Pinsamt 2

Falskt: Det går inte att tjäna pengar på landet.

Sant: Det finns massor av lediga jobb med bra lön och goda affärer som kan utvecklas på landsbygden. Det gäller inom de stora näringarna djurskötsel, växtodling och skogsbruk, där behövs mycket folk. Men också inom nya områden som turism, mat och upplevelser. De värden som finns på landet är attraktiva och blir allt mer intressanta i framtiden.

Pinsamt 3

Falskt: Man måste i alla fall vara uppvuxen på landet för att kunna satsa på ett jobb i lantbruket.

Sant: Vad är det för gammaldags inställning? Gröna näringen är öppen för alla och det är bara positivt att människor med olika bakgrund och erfarenhet söker sig hit. Det utvecklar näringen.

Fler tjejer väljer lantbruket

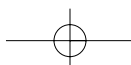
– Det kommer nog att bli många fler kvinnor i lantbruket framöver, tror Gustav. Det är ju så många tjejer som kommer in i näringen genom hästintresset. Det gör att fler kvinnor jobbar ute på gårdarna, och att vi får fler kvinnliga företagare i framtiden.

– Genom hästen är det alltfler tjejer som lär sig köra maskiner och producera grovfoder. Det är faktiskt en förutsättning för att ha hästar, vem ska annars producera fodret? Hästarna måste ju äta också.

Louise tycker att det stämmer att jordbruket drar alltfler tjejer. Hon går själv på inriktningen häst/jord och säger att fördelen med hennes utbildning är just att den är så bred:

– Vi får hästkunskaperna, men lär oss även hur vi producerar fodret. Det gör att vi kan arbeta inom jordbruket och vet hur det fungerar i alla produktionsled.

De har alla en sak gemensamt: Vi vill bo och arbeta på landet!

Om fem år jobbar jag på en gård med kor eller grisar

Louise Rocco

Musik: Techno

Favvopryl: Mobilen

Bäst på: Rida, dressyr (bli kändis!..)

Önskeresmål: Thailand, Kos

Klarar mig inte utan:

Min pojkvän Thomas

Om fem år: Jobbar på en hästgård

Bästa med utbildningen: Lätt att få jobb, roligt

Gustav Wallbom

Musik: Led Zeppelin, Hellacopters

Favvopryl: Elgitarren

Önskeresmål: Nya Zeeland

Klarar mig inte utan: Vänner

Om fem år: Jobbar på en gård, kanske skaffat ett arrende

Bästa med utbildningen: Rolig, omväxlande

Olle Korall

Musik: Rock och sånt

Bäst på: Allt inom lantbruk!

Önskeresmål: Alperna

Klarar mig inte utan: Skolan

Om fem år: Startat egen firma inom lantbruket, entreprenad, maskiner.

Bästa med utbildningen: Rolig!!! Man lär sig mycket

Linda Franzén

Musik: Happy Trade musik och massa annat

Favvopryl: Min väska

Det skulle jag vilja vara bäst på: Att spara mina pengar

Önskeresmål: Australien

Klarar mig inte utan: Min fästman Christer

Gör om fem år: Jobbar på en gård med kor eller grisar eller jordbruk

Bästa med utbildningen: Mycket frihet, vara ute i naturen

Kim Grundberg

Musik: Allt hårt, typ: rock, hårdrock, heavy metal, black metal, death metal och annat åt det hållet.

Favvopryl: Ps2

Det skulle jag vilja vara bäst på: Bilkörning

Bästa med min utbildning: Den är mångsidig och praktisk

Johan Gustavsson

Musik: The hellcopters

Favvopryl: BM 700

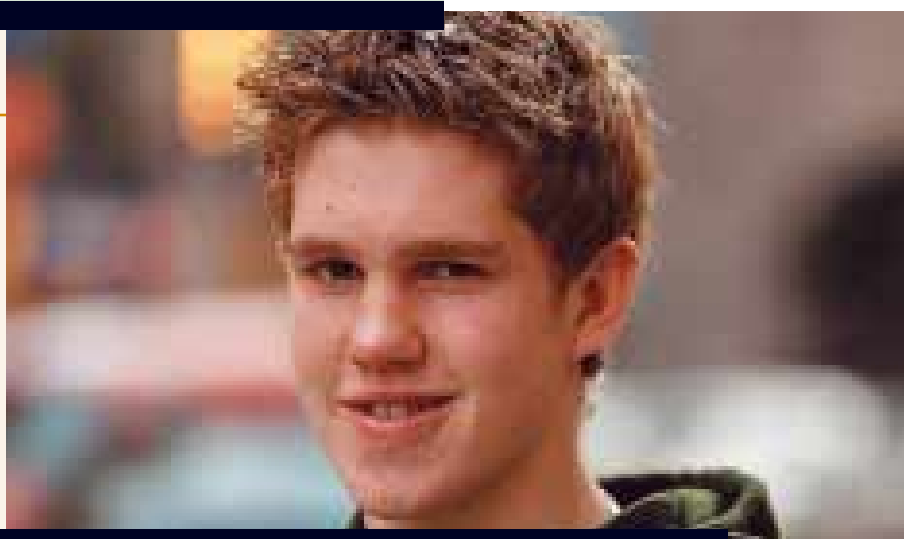
Det vill jag vara bäst på: Trivas med mig själv, det jag gör och min vardag.

Önskeresmål: Nya Zeeland

Klarar mig inte utan: Jordbruk

Gör om fem år: Jobbar med jordbruk, läser vidare inom jordbruk

Bästa med min utbildning: Rolig, lärorik, omväxlande, både teoretisk och praktisk

Sandra Eriksson

Musik: Tycker om i stort sett all musik, mest rock, The Sounds, Hammerfall osv.

Favvopryl: Det skulle vara mobilen i så fall

Önskeresmål: Egypten och se pyramiderna!

Klarar mig inte utan: MOBILEN! och mina kompisar och Berga Naturbruksgymnasium såklart! *skratt*

Gör om fem år: Kanske jobbar på en gård som maskinförare eller i en ladugård.

Bästa med min utbildning: Mycket praktik och biologi, trevliga lärare.

Thomas Sundström

Musik: Eddie medusa, svensk musik, Cornelis

Favvopryl: Kepsen

Bäst på: Backa med två släp...

Önskeresmål: Canada

Klarar mig inte utan: Coca-cola

Satsa på ett grönt jobb!

Här finns hur många möjligheter som helst.
Och jobb som du inte ens visste existerade.

Livsmedels-
ingenjör

Hortonom
Ekoingenjör
Ekologisk ekono
Hippolog

Skogsentreprenör
Chefredaktör

Equiterapeut
Forskare

Naturbruks lärare

Landskapsingenjör

Lantmästare
Bioteknolog
Agronom

Djurskötare

Dietist

Avbytare

Skogsvetare
Trädgårdsingenjör
Skogsingenjör
Miljövetare

Hälsoskyddsinspektör

Hästkötare

Landsbygdsutvecklare

Djurskyddsinspektör

Miljöekonom

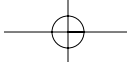
Miljöingenjör

Miljöinspektör
Träförädlare
Kostekonom
Veterinär

Vad är till ex
(svar: ett slag
Gröna närir
att det knakar. I
kombinera flera

Naturbruksgym
kommer in i en br
välkomnar dig.
Vägarna är lika r
naturbruksgymnasie
Vill du till exempel
– Javisst, det krävs
och fotografer som ka
bygd.

Drömmer du om att staj
– Här finns stora möjlighe
Har du bestämt dig för :
– Då har du valt helt rätt.
Vill du forska eller bli före
– De behövs också inom
Tänker du på miljön?
– Utbilda dig till ett grönt

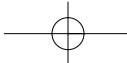

onom
g

till exempel en equiterapeut?
:slags sjukgymnast för hästar)
näringsens alla grenar växer så
skar. Och i många yrken kan du
flera kompetenser.

gymnasiet är en bra början. Du
än bransch som utvecklas och som
l.
ika många som antalet individer på
nasierna.
mpel jobba med media?
crävs massor av duktiga journalister
m kan något om jordbruk och lands-

it starta eget?
jligheter att förverkliga sina idéer.
y för att bo och arbeta på landet?
rätt.
i företagsledare?
nom gröna näringen.
?
grönt jobb.

Jobba utomlands!

Magnus var maskinförare på Nya Zeeland

Namn: Magnus Olsson

Jobbat utomlands:

– Jag fick en praktikplats på Nya Zeeland efter att ha avslutat en 25-veckors påbyggnadsutbildning på Svalöv.

Uppgifter:

– Under fyra månader jobbade jag som maskinförare på en 800 ha stor växtodlingsgård.

Fördel:

– Förutom att Nya Zeeland är ett spännande land, så var det en fördel att deras odlings-säsong ligger så att jag inte behövde lämna Sverige under arbetstoppen här hemma.

Jobbet:

– Det var ganska hårt arbete men väldigt lärorikt. De hade en modern maskinpark men var även relativt orädda att jobba med händerna. Eftersom arbetskraften är mycket billigare där har de inte samma driv på mekanisering.

Jämförelse:

– Förutsättningarna för jordbruket är väldigt olikt våra egna, främst på grund av klimatet. Det var intressant att se.

Praktiken:

– Visst kan man läsa om saker och se på mässor eller andra gårdar, men man lär sig helt klart mest på att själv uppleva. Det är

väldigt lätt att man blir hemmablind.

Lärde mig:

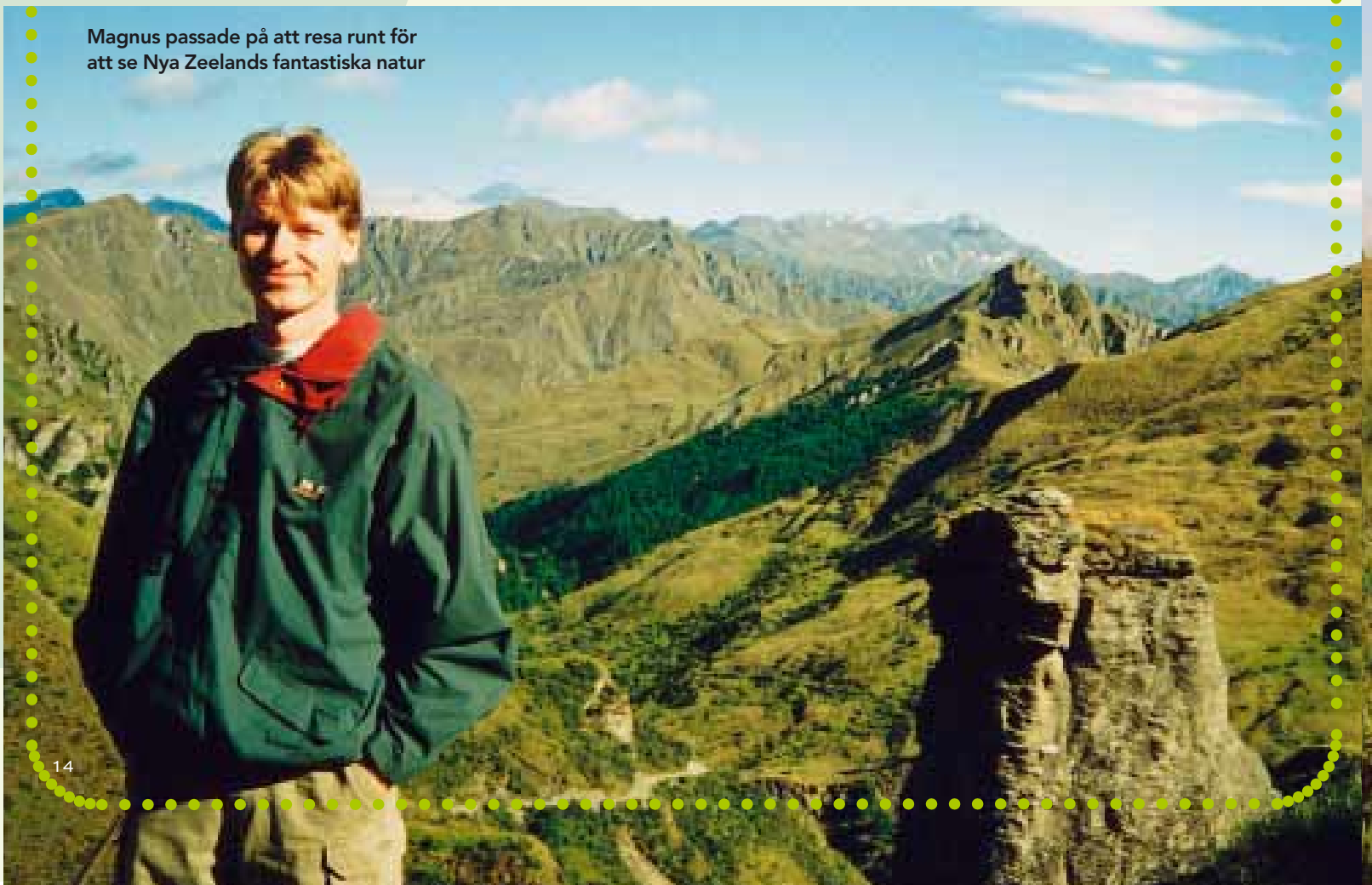
– Jag har lärt mig både sånt som jag tyckte var rationellt och bra i driften, och annat som kanske var mindre bra. Det är nyttiga erfarenheter även om allt inte går att tillämpa i Sverige.

Bonus:

– Jag har utvecklats på ett personligt plan. Man vidgar vyerna, lär känna nya kulturer och människor, och bevisar att man klarar av saker!

– Jag vill definitivt rekommendera dem som har chansen att praktisera utomlands att göra det!

Magnus passade på att resa runt för att se Nya Zeelands fantastiska natur

Jessica arbetade med

1 200 kor i Kalifornien

Namn: Jessica Olsson

Bakgrund:

– Jag gick ut naturbrukslinjen på Skurup 1999. Efter att ha jobbat som djurskötare i två år åkte jag till USA.

Utlandsjobbet:

– I USA arbetade jag under 18 månader med köttdjur på två olika rancher, först en mindre gård och sedan en större farm i Kalifornien med 1 200 kor. Gården hade även uppfödning av stutar samt ett eget slakteri, och att få följa hela produktionskedjan var en spännande erfarenhet.

Pluggade:

– Mellan praktikperioderna läste jag kurser på en lantbruksskola i Minnesota tillsammans med studenter från hela världen.

Erfarenheter:

– Att jobba utomlands är något som fler borde prova på. Man får ett större perspektiv på världen och kan jämföra hur saker fungerar på andra ställen.

Hemma:

– När jag kom hem jobbade jag på mjölkgården hemma utanför Sjöbo i Skåne. Men jag planerar redan en ny praktikresa!

Den här gången blir det ett halvår i Australien och Nya Zeeland.

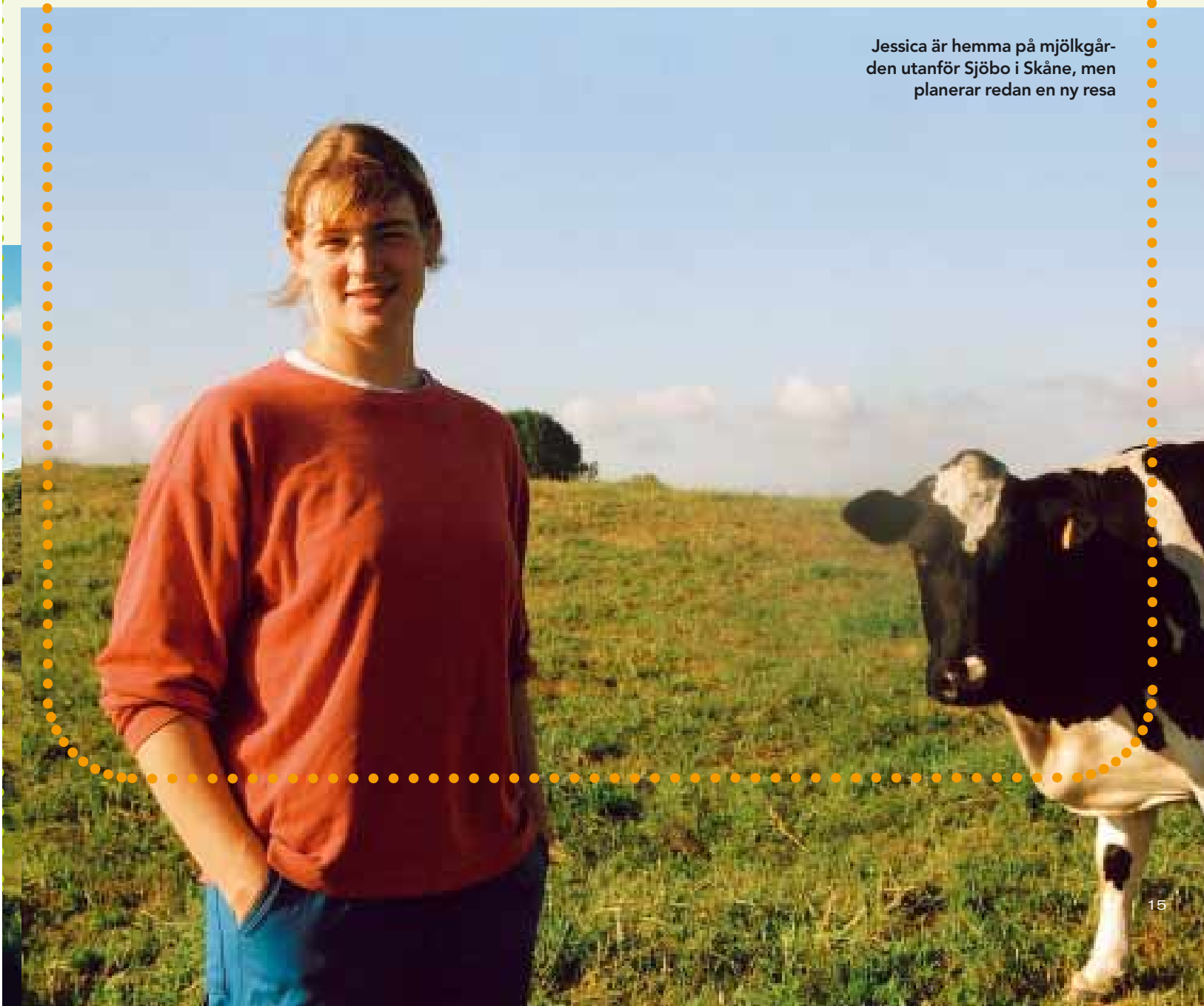
Bästa med utlandspraktik:

– Att få möjligheten att uppleva olika kulturer och se hur andra människor tänker är erfarenheter som man har med sig hela livet!

Framtid:

– Kanske läser jag vidare till lantmästare eller gårdsmästare. Det jag vet med säkerhet är att ett kontorsjobb inte lockar. Jag vill fortsätta att ha kontakten med djuren!

Jessica är hemma på mjölkgården utanför Sjöbo i Skåne, men planerar redan en ny resa

Är du också intresserad av att jobba utomlands?

Hör efter på din skola om möjligheterna att praktisera i andra länder. Det finns flera organisationer som ordnar utbytesprogram inom lantbruket;

IAEA

AgriVenture (IAEA)

www.agriventure.com

Utbytesprogram mellan 6 och 12 månader till Australien, Nya Zeeland, Canada, USA och Japan.

Kontaktperson: Elisabeth S Edlund
0142-29 77 20, 070-7432003
iaea@telia.se

Jordbrukareungdomens Förbund,
JUF, har en Praktikantverksamhet;
IRWE

På deras hemsida finner du information;
www.juf.se

Kontaktperson: Kjell Karlsson
070-638 22 80, 070-330 22 62

Arrangerar utbytesprogram inom lantbruk och trädgårdsområdet till bland annat Europa, USA, Canada, Nya Zeeland, Australien

IRWE

mer...

Det går också att söka kontakter för praktik och studier utomlands via det europeiska nätverket av naturbruksskolor:
www.europea.org

Andra bra länkar;
www.mytellus.com För dig som vill studera eller arbeta utomlands

Vad ska

Jobba! Plugga! Ja, varför inte både och?

Bli diplomerad hästskötare, eller ta steg två i mjölk.

Satsa på att göra en karriär i gröna näringen.

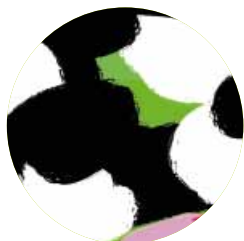
Snart finns tydliga vägar för dig som vill gå vidare i yrket.

Y
A
A
A
H

du göra efter gymnasiet?

Så här är det tänkt:

Du ska kunna få diplom på dina kunskaper att visa upp när du söker jobb. Naturbrukens Yrkesnämnd, NYN, arbetar med tre karriärsteg. Här är de:

Nivå 1 Diplom

Jag kan utföra

Grundnivån. Du ska kunna utföra ett antal uppgifter inom lantbruk och trädgårdsnäringen. Det kan gälla t ex mjölk, djurskötsel, växtodling eller maskin.

För att få diplom på nivå 1 krävs att du har en utbildning plus 20 veckors yrkesarbete.

Vad betyder det för mig?

– När du har gått ut naturbruksgymnasiet (eller redan i trean) har du möjlighet att testa dina kunskaper praktiskt och teoretiskt och få ett diplom. Det kan du visa upp för kommande arbetsgivare.

Nivå 2 Diplom

Jag planerar, ansvarar och genomför

Detta är fortsättningsnivån. Precis som på nivå ett krävs både utbildning och praktik inom lantbruk eller trädgårdsnäringen. Men här måste du också klara att planera arbetet. Du har så mycket specialistkunskap så att du själv ska kunna ta ansvar för planering och genomförande.

Vad betyder det för mig?

– Efter gymnasiet har du möjlighet att jobba och plugga vidare för att nå steg två inom någon näringsgren. Det innebär att du har tagit ytterligare ett steg i karriären och kan söka fler jobb.

Nivå 3 Diplom

Jag kan leda

Den högsta nivån som man når först efter ledarutbildning och ytterligare minst 40 veckors yrkesarbete. Här krävs att du både kan utföra arbetet i praktiken och klarar att planera, genomföra och leda arbetet på gården. Det kan också handla om rådgivning, företagsledning och affärsutveckling.

Vad betyder det för mig?

– Här siktar du högt! Men det är inte omöjligt att nå den här nivån efter några år. Tänk bara på att du varvar rätt slags utbildning och praktik. Det viktiga är att du är fokuserad och beredd att satsa hårt.

TIPS

Få ett bra jobb, bo på landet, tjäna pengar och göra karriär. Visst går det ihop. Men du måste vara målmedveten. Här är några tips:

- Ta reda på vilka kurser du behöver läsa för att få diplom på de olika nivåerna inom just ditt område. Enklast är att fråga på skolan.

- Gör en karriärplanering som utgår ifrån det som du tycker är roligast inom lantbruk och trädgårdsnäring.
- Gå in på www.gronajobb.se och lägg in din CV (namn och meritlista) på någon av jobbsiterna som finns länkade.
- Kolla regelbundet själv på www.gronajobb.se för att se vilka jobb som är lediga.
- Var beredd att pröva nytt och lära dig saker som du trodde att du aldrig skulle klara eller ens vara intresserad av.
- Tänk nytt! Vilka nya affärsidéer, metoder eller arbetssätt kan du komma på? Förnya!
- Var ödmjuk! Ju mer man kan, desto mer förstår man att det finns mer att lära.

Vill veta mer om naturbruksgymnasierna?

www.naturbruk.org

där kan du också klicka dig vidare till yrkesnämnderna NYN, SYN och HYN.

Andra bra web-adresser:

www.slu.se

www.bys.nu

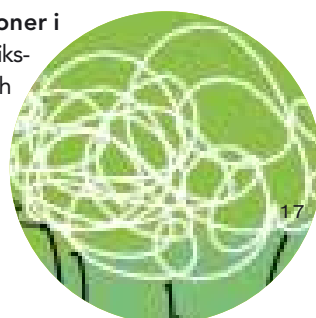
FAKTA

NYN = Naturbrukets Yrkesnämnd, ett samarbetsorgan för att främja yrkesutbildning, fortbildning och rekrytering inom lantbruk och trädgård.

NYN-modellen = Nationell modell för eftergymnasial yrkesutbildning med kompetensbeskrivningar inom lantbruket.

Medlemsorganisationer i

NYN: Lantbrukarnas Riksförbund, Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Gröna näringens riksorganisation och Skogs- och Lantbrukstjänstemannaförbundet.

BRÅA!

Du har valt

Britta Andersson

Titel: lantmästare (driver egen gård med maken Lennart)

Gård: Torp, Vånga i Skärblacka

Verksamhet: dikor, ungtjurar och spannmål

Antal medarbetare: 1-2

Styrelseuppdrag: Swedish Meats

Duktiga djurskötare och traktorförare sökes

Hur lätt är det att få ett jobb ute på gårdarna?

– Det finns ett stort behov av arbetskraft.

Vad är det som behövs mest?

– Duktiga djurskötare och traktorförare.

Vad tycker du att man ska göra efter naturbruksgymnasiet?

– En bra sätt att komma vidare är att vara ute och jobba på olika gårdar för att skaffa erfarenhet. Se till att vara minst ett år på varje gård, så att du kan följa verksamheten under en årscykel.

18 – Därefter kan man fortsätta att

utbilda sig, det finns många bra kurser och utbildningar för den som vill lära sig mer.

Men om man känner sig osäker om man klarar jobbet på en gård?

– Så ska man inte behöva känna, alla måste ju börja någon gång. Det viktigaste är att du är ambitiös. Var öppen och ödmjuk. Sen får du lära dig mer efter hand.

Är det något mer som man ska tänka på?

– Ja, att du ska vara beredd att jobba i alla väder. Ibland regnar det på landet, det är bara att ta på rätt kläder.

Söker du jobb som...

...maskinförare?

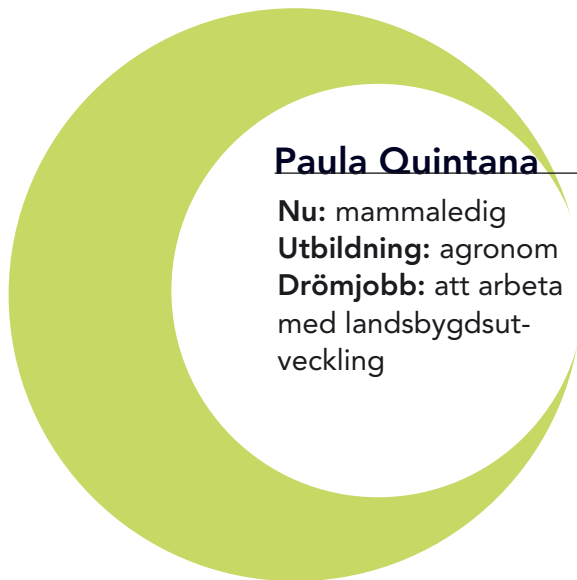
– Var intresserad och beredd att lyssna och lära dig mer om de maskiner som finns på gården.

– Dagens maskiner är så dyra och stora att man som nyanställd måste ha tid och chans att se hur de fungerar. Ofta lär arbetsledaren ut harvning, vältning, kultivering, vall-slätter först. Fungerar det bra, går man vidare till precisionsmaskiner som sådd och tröska.

...djurskötare?

– Var ödmjuk inför att lära dig mer om djurbesättningen på gården. Utgå alltid ifrån de erfarenheter som du själv har av djur.

– I och med att du lär de dagliga rutinerna på gården och vistas bland djuren, så växer din förmåga att få så kallad djuröga.

Paula Quintana

Nu: mammaledig

Utbildning: agronom

Drömjobb: att arbeta med landsbygdsutveckling

framtiden

YAAAH!

Miljö och djurskydd – allt viktigare

Att arbeta med miljö och djurskydd är helt rätt. Där finns många av framtidens jobb.

Paula Quintana är agronom och tänker satsa på ett grönt jobb när mammaledigheten är över.

– Det är bredare numera att jobba inom gröna näringen. Man kan arbeta inom miljö, djurskydd, landsbygdsutveckling osv. I Sverige eller utomlands.

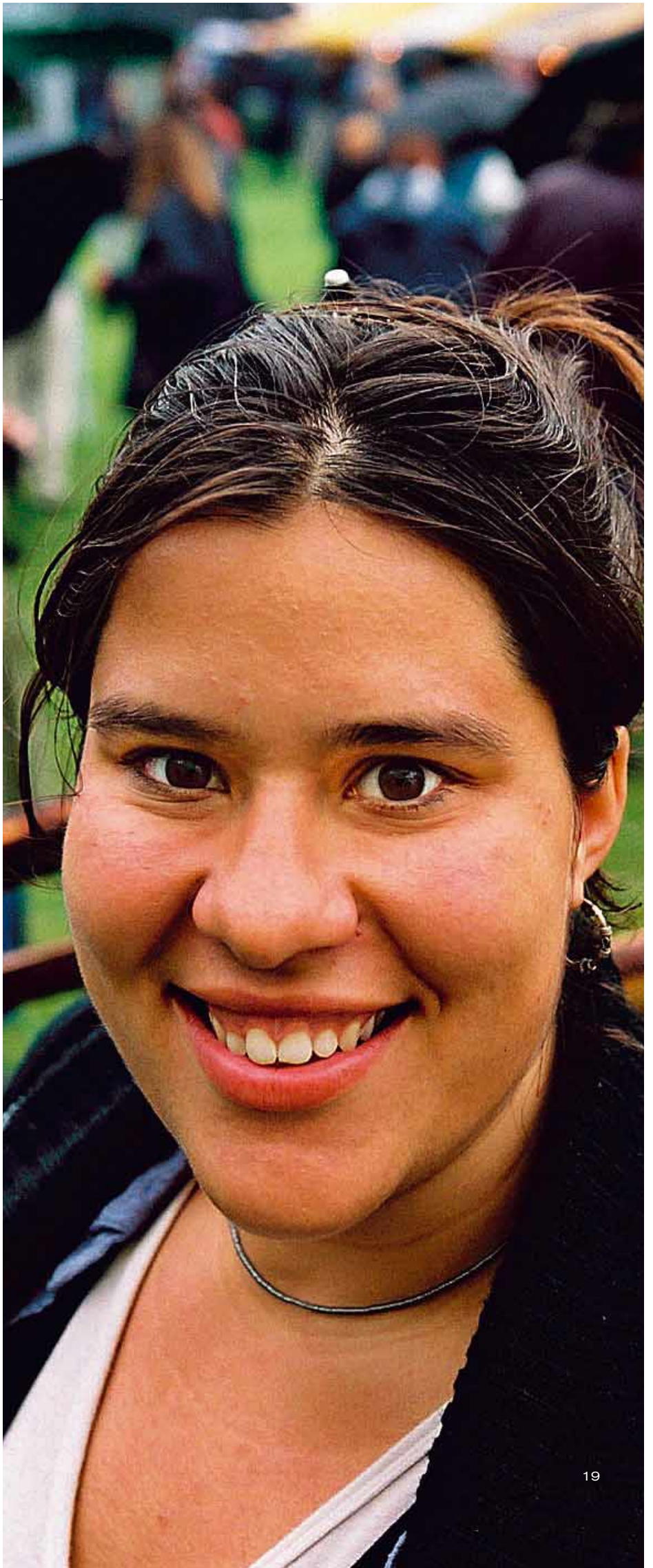
– Utbudet av kurser och möjligheter är så mycket större i dag än när jag började plugga.

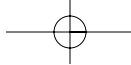
Grundläggande värderingar om att vårda miljön och att utveckla djurskyddet kommer att stå sig framöver, tror hon:

– De unga har verkligen massor av nya idéer i viktiga frågor som miljö och djurskydd. Det är roligt att de vill satsa på en bra näring.

Vad tycker du att man ska göra när man har gått ut naturbruksgymnasiet?

– Passa på att pröva olika jobb och verksamheter. Känn verkligen efter vad du vill göra innan du inriktar dig och tar nästa steg.

Anna-Maria Broman Ek

Arbetsplats: Kooperation utan Gränser

Jobb: Insamlingsledare

Zambia, Sydafrika, Honduras...

– Jag arbetar för en biståndsorganisation som jobbar framför allt med landsbygdsutveckling och jordbruk. Min uppgift är att marknadsföra och samla in medel till projekten.

Vilka länder har du varit i?

– Jag har besökt projekt i bl a Zambia, Sydafrika, Zimbabwe i Afrika och Guatemala och Honduras i Mellanamerika.

Vad gör ni konkret?

– Det kan handla om att ta fram grödor som klarar torkan bättre, att introducera alternativa odlingsmetoder eller att ge bönder möjlighet att utveckla nya inkomstkällor.

Hur då?

– Genom att förädla råvaran, till exempel göra marmelad eller yoghurt, kan bönderna klara sin försörjning bättre. I stället för att bara odla majs, får de möjlighet att odla paprika eller svamp som kan säljas. Även produktion av ekologiska livsmedel är intressant.

– På ett sätt är det samma frågor som är aktuella här i Sverige: hur gröna näringen kan utvecklas och vi kan få tillväxt på landsbygden.

Magnus Carlsson

Yrke: avbytare

Utbildning: naturbruk, jordbruk

Företagare: startade MC Lantbruksservice 1999

Medarbetare: 3

Massor av jobb i lantbruket

Magnus Carlsson gick naturbruk. Praktiserade några år. Sedan startade han eget. Nu driver han ett företag med tre medarbetare.

– Du måste våga satsa, säger han.

Det finns många sätt att bli sin egen. Man behöver inte ta över en gård. Det går att göra som Magnus Carlsson.

Han började som avbytare. Det är han egentligen fortfarande.

Men han har gjort en affär av sina erfarenheter och kunskaper. MC Lantbruksservice heter den.

20

– Vi hjälper till med djuren, men står också för en hel del annan service ute på gårdarna. Det kan gälla att köra maskin eller plasta in balar.

Kan man få jobb hos dig om man har gått naturbruk?

– Absolut, det är en bra utbildning. Det finns massor av jobb inom lantbruket, så det är klokt att satsa på att varva praktik och utbildning.

Största fördelen med att driva ett företag inom lantbruk?

– Att man är sin egen. Det är en kick!

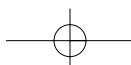

Nackdelen?

– Pappersarbetet.

Vad ska man tänka på innan man startar?

– Det finns en hel del som man måste lära sig. En sak som är viktig att framhålla är försäkringskyddet. Man ska redan från början se till att ha ordentliga försäkringar, det gäller både arbetstagare och arbetsgivare.

Mats Olsson

Arbetsplats: Holmsbergs gård utanför Kalmar

Titel: lantmästare

Yrke: bondeföretagare

Verksamhet: svinproduktion, travhästar, skog, åker- och betesmark.

Medarbetare: 5-6

Tips från en arbetsgivare: Bra att veta när du söker jobb på en gård

Vad går du på när du anställer någon från naturbruksgymnasiet?

– Det viktigaste är inte toppbetyg, utan att man har rätt attityd till jobbet.

Hur ska man vara då?

– Visa intresse och engagemang.

Och framåtanda?

– Ja, just det. Den som under anställningsintervjun verkar allmänt ointresserad och säger "äsch, jag vet inte vad jag vill göra" eller "jag har inga planer för framtiden" är inte rätt person för jobbet.

Men man kanske inte vet vad man vill göra i framtiden?

– Jovisst, men det måste finnas ett engagemang, man ska vara på hugget. Berätta om något som du tycker var roligt inom utbildningen eller under praktiken. Eller ange ett område som du vill utvecklas mer inom. Säg hellre "Det här vill jag bli bättre på." eller "jag vill satsa på att utvecklas som djurskötare".

– Fördelen är ju att vi på ett tidigt stadium kan hjälpas åt med en karriärplanering. Det kan handla om kurser eller nya uppgifter.

Vilka nya krav ställs på den som tar ett jobb på gårdarna i dag?

– Arbetet som djurskötare eller maskinförare har förändrats. Det krävs mycket mer i dag, man ska vara kunnig i gott djurskydd, det blir alltmer fokus på att djuren ska må bra. Och så ska du kunna datasystem. Men du behöver inte vara datatekniker, utan

beredd att lära dig hur gårdens system fungerar.

– Sedan måste du också vara en god arbetskamrat och klara att arbeta i team. Allt fler gårdar har i dag arbetsteam med flera medarbetare.

Det där med att "arbeta i team", vad betyder det?

– Helt enkelt att du trivs med att jobba i grupp, får andra på gott humör och bidrar till att det blir en positiv stämning på arbetsplatsen.

Innebär det att man inte får säga till om man är osäker eller tycker att något är fel?

– Nej, för mig är öppenheten det viktigaste. Om du tycker att något är fel, eller känner dig osäker ska du kunna ta upp det direkt med den som är ansvarig:

förmannen, ägaren, eller vem det kan vara.

– Så vill jag ha det och jag tror att de flesta arbetsgivare inom lantbruk och skog resonerar likadant. Säg "Det här är fel, jag tycker att vi kan göra på det här sättet i stället, därför att...". Det är rakt och ärligt.

Blir man inte gnällig då?

– Gnällig är något annat för mig. Det är när man går och surar och muttrar på arbetsplatsen. Man kanske inte säger saker rakt ut, utan skapar negativ stämning bland arbetskamraterna.

– Det är mycket bättre att få upp sakerna till ytan och komma överens om hur man gör. Konstruktiv kritik utvecklar verksamheten.

Vad ska man mer tänka på som ny i yrket?

– Du ska känna att du blir en ambassadör för ditt yrke!

"Ambassadör" – hur menar du?

– Du ska hjälpa till att göra ditt yrke attraktivt. Vi ser ju en positiv trend för vår näring. Men då gäller det att alla som är verksamma i branschen verkligen marknadsför den utåt och skapar attraktionskraft.

– Berätta för dina vänner vad du gör och vad du tycker är roligt med jobbet.

– Och framför allt: var stolt över ditt yrke!

Mats Olssons fyra tips för en bra arbetsplats på gården

1. Månadsmöte med alla medarbetare.

– Då går vi igenom resultaten och alla frågor tas upp. Jag är öppen och berättar precis hur det går. Det är väldigt uppskattat.

2. Göra något tillsammans utanför gården.

– Ibland hittar vi på något speciellt, till exempel laser-game eller gocart. Man behöver koppla av och ha kul tillsammans också.

3. Utvecklingssamtal en gång per år.

– Jag brukar ha utvecklingssamtal tillsammans med en konsult, som kan komma med nya infallsvinklar.

4. Alla delar på skitjobben.

– Självklart är jag med och delar på jobb som att tvätta svinstallet och utgödselpumpen.

Söka jobb!

Gröna Jobb

www.gronajobb.se

För dig som är intresserad av att arbeta med jord, djur, häst, trädgård, skog eller golf! Här kan du läsa mer om de olika yrkesområdena och söka efter lediga tjänster via bland annat **Arbetsförmedlingens Platsbyrå**.

Agriprim Jobb

www.agriprim.com

Förmedlar annonser på lediga jobb inom **lantbrukssektorn**. Här annonseras även examensarbeten och praktikplatser.

Agrifack

www.agrifack.org

På **Agrifacks** hemsida finns lediga jobb för akademiker inom jord, skog, trädgård, miljö och nutrition.

Övriga länkar:

LRF www.lrf.se

Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet, SLA, www.sla-arbetsgivarna.org

Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, www.slu.se

Projektledning:

Jakob Söderberg, SLA
jakob.soderberg@sla-arbetsgivarna.org

Sara Eriksson

Jenny Svensson, LRF

jenny.svensson@lrf.se

Michael Insulander, LRF

michael.insulander@lrf.se

www.lrf.se

www.sla-arbetsgivarna.org

www.gronajobb.se

Produktion:

Marika Ehrenkrona,
Stockholms Hjärnverk AB.

Layout och illustrationer:

Tove Siri Antonsson,
Sirisan.

Foto:

Victor Brott s 4-11

Magnus Olsson s 14

Anette Åberg s 15

Lasse Modin s 18-20

Yngve Rådstedt s 20-21

Tryck: Ljungbergs Tryckeri.

Tryckort: Klippan

september 2003

upplaga 10.000 ex.

